

מטפורות מושגיות בשיח עיתונות הספורט המקוונת

אושרי זיגלבוים

תקציר

שיח עיתונות הספורט מאופיין בלשון ייחודית המושפעת מלשון הדיבור, מחד גיסא, ומשופעת בביטויים יצירתיים ובהם דימויים, מטפורות ושעשועי לשון, מאידך גיסא. במחקרים קודמים נחקר שדה הספורט בעיקר כתחום מקור למטפורות בתחומי הכלכלה והפוליטיקה. כמו כן מחקרים שעסקו במטפורות בשדה הספורט נקטו גישות סמנטיות-לקסיקליות המתמקדות במטפורות חיות ויצירתיות ומפחיתות בחשיבותן של המטפורות היומיומיות. המחקר המוצג במאמר מתמקד בשדה הספורט כתחום היעד ונשען על הסמנטיקה הקוגניטיבית המעניקה חשיבות רבה לכל סוגי המטפורות באשר הן, וביתר שאת למטפורות היומיומיות.

מטרת המחקר היא לזהות דפוסים מטפוריים העומדים בתשתית ההכרה, למפות אותם ולהתחקות אחר דרכי היווצרותם. ניתוח ממצאי המחקר ממפה את מטפורות התשתית הקושרות בין 17 שדות סמנטיים שונים המשמשים תחומי מקור לביטויים מטפוריים, לתחום היעד שהוא שדה הספורט. השדות הסמנטיים מופיעים לעיתים בהקשרים חיוביים בלבד, לעיתים שליליים ולעיתים עולות מהם קונוטציות מעורבות. כמו כן מצביע המחקר על קשר בין השדה הסמנטי המשמש מקור לביטוי המטפורי ובין הגורם שאליו הביטוי מיוחס: שחקנים, משחק, מאמנים, קבוצות, יחסים בין מאמנים לשחקנים ובין קבוצות ופיתוח קבוצות ושחקנים. המחקר בוחן את הזיקה העמוקה שבין שפה למחשבה ובין שפה לחברה, ואת האופן שבו המטפורות המושגיות משפיעות על ההכרה של הדוברים ועל תפיסת עולמם. כך הספורט הוא משחק שיכול להתפרש כמלחמה, כארוחה או כמופע מוזיקלי, בהתאם לאלמנטים המתקיימים בו. חשיבותו של המחקר נעוצה ביכולת של ניתוח המטפורות המושגיות לשפוך אור על תהליכי החשיבה של אנשים ועל האופן שבו הם מפתחים תפיסות עולם על ספורט ומבינים אותו.